

AVTALSNYTT 2023 - Hängavtal

– en kort sammanfattning av det nya avtalet till arbetsgivare med hängavtal på avtalsområdet

Avtalsområde: **Byggnadsämnesindustri**

Avtalet gäller 2023-04-01 – 2025-03-31

Unionen har nu tecknat ett nytt avtal för branschen Byggnadsämnesindustri som kommer att gälla under 24 månader fram till och med 2025-03-31.

Avtalsvärdet

Det nya avtalets totala värde, sett över avtalsperioden 1 april 2023 till och med 31 mars 2025, är 7,4 procent.

Lön

Löneavtal

Löneavtalet behåller sin tidigare konstruktion och har ett värde av 7,0 procent sett över hela avtalsperioden.

Lönerevision

Om det finns Unionen-klubb eller arbetsplatsombud på arbetsplatsen gäller följande:

Lokala förhandlingar ska föras med Unionen-klubb/arbetsplatsombud om vilka löneökningar som ska utges under avtalsperioden respektive vilka lönerevisionstillfällen som ska gälla. Detta sker utifrån de grundläggande principerna i löneavtalet.

Om det inte går att enas i den lokala förhandlingen alternativt om det saknas Unionen-klubb/arbetsplatsombud på arbetsplatsen gäller följande:

Två lönerevisioner ska genomföras under avtalsperioden, den första den 1 april 2023 och den andra den 1 april 2024.

Lönsumman för Unionens medlemmar ska ökas med 3,9 procent den 1 april 2023, samt med 3,1 procent den 1 april 2024. Löneökningstrymmet beräknas på lönesumman för de Unionen-medlemmarna som omfattas av lönerevisionen

Löneökningstrymmet ska fördelas enligt löneavtalets principer.

Lägsta löneökning

Löneökningen vid respektive lönerevisionstillfälle ska lägst uppgå till:

- 598 kr per den 1 april 2023
- 494 kr per den 1 april 2024

...om inte överenskommelse om annat träffas med Unionen-klubb eller arbetsplatsombud.

Lägsta månadslön

Lägstlönen höjs från och med den 1 april 2023 med 1 350 kronor och från den 1 april 2024 med lönerevisionsvärdet (3,1 procent)

Efter lönerevision ska månadslönen för en heltidsanställd tjänsteman som fyllt 18 år uppgå till lägst:

- 21 927 kr. fr.o.m. 2023-04-01
- 22 607 kr. fr.o.m. 2024-04-01

Avsättning till pension

Ytterligare avsättning till deltidspensionen

Avsättningen till tjänstepensionen, inom ramen för den tidigare avtalade deltidspensionen, utökas under avtalsperioden.

Från och med den 1 april 2023 samt den 1 april 2024 utökas avsättningen till tjänstemannens tjänstepension (ITP) med ytterligare 0,2 procent vid respektive tillfälle. Detta läggs till de tidigare avsättningarna till deltidspension på 1,6 procent. Den nya sammanlagda avsättningen blir därmed 2,0 procent.

Höjd avsättning om arbetstidsförkortningen tas ut som pension

Sedan tidigare finns på avtalsområdet ett system för arbetstidsförkortning. Årligen avsätts 2,0 % av, till tjänstemannen utbetald lön och ersättningar för ordinarie arbetstid, till ett individuellt arbetstidskonton. Avsättningen kan disponeras som ledig tid, lön eller pensionsavsättning.

Där utöver avsätts 0,6 % som tjänstemannen kan disponera som lön eller pensionsavsättning.

Arbetstidsförkortningen tjänas in under året innan den kan tas ut. För den arbetstidsförkortning som tjänas in från och med 2023-04-01 gäller att om tjänstemannen väljer att disponera den som pension så erhålls en 20 % högre avsättning än tidigare. Detta motsvarar en höjning med ca 0,5 procent. (se tabell på nästa sida)

Ledig tid	Lön	Pensionsavsättning
4 dagar ledighet utan löneavdrag	2,0 % av utbetald lön och ersättningar för ordinarie arbetstid under året	2,4 % (tidigare 2,0 %) av utbetald lön och ersättningar för ordinarie arbetstid under avtalsåret
	0,6 % av utbetald lön och ersättningar för ordinarie arbetstid under året	0,7 % (tidigare 0,6 %) av utbetald lön och ersättningar för ordinarie arbetstid under året
Totalt: 4 dagar	Totalt: 2,6 %	Totalt: 3,1 % (tidigare 2,6 %)

Ändringar i allmänna anställningsvillkor

I förhållande till det tidigare avtalet gäller följande större förändringar:

Rätt till sjuklön för tjänstemän som fyllt 69 år eller som har anställt efter att ha uppnått pensionsålder enligt ITP-planen

Tjänsteman som...

- fyllt 69 år eller
- anstälts efter att denne fyllt 65 år (om tjänstemannen omfattas av ITP2) alternativt 66 år (om tjänstemannen omfattas av ITP1)

...har tidigare undantagits från rätten till sjuklön from 15:e sjukdagen. Detta undantag har nu tagits bort.

Det innebär att dessa kategorier av tjänstemän från och med 1 april 2023 har rätt till sjuklön enligt samma villkor som övriga tjänstemän.

Ändringar i arbetstidsavtalet

I förhållande till det tidigare avtalet gäller följande större förändringar:

Allmän övertid utökas till 200 timmar

Antalet **allmänna** övertidstimmar som arbetsgivaren har rätt att ålägga en tjänsteman har utökats från 150 timmar till 200 timmar per kalenderår.

Samtidig så sänks antalet **extra** övertidstimmar från 150 timmar till 100 timmar per kalenderår.

För att extra övertid ska kunna åläggas en tjänsteman så krävs även fortsättningsvis en överenskommelse med den lokala Unionen-klubben eller arbetsplatsombudet.

Kvarstår gör även att arbetsgivaren behöver kunna uppvisa särskilda skäl för att denna ska ha rätt att ålägga tjänstemannen övertid, detta oavsett om det rör sig om allmän övertid eller extra övertid. Särskilda skäl innebär att det ska ha inträffat något oförutsett som gör att det krävs extra insatser.

AVTALSNYTT 2023 - Hängavtal

– till arbetsgivare med hängavtal på avtalsområdet

Avtalsområde: **Industriarbetsgivarna – Byggnadsämnesindustrin**

Ändringar i DP-överenskommelsen m.m. med anledning av ändringar ITP-avtalet

Den 1 januari 2023 infördes vissa förändringar i tjänstepensionen ITP. Förändringarna medför justeringar av deltidspensionsöverenskommelsen (DP) samt en annan tillämpning av några avsnitt i Allmänna anställningsvillkor.

Ändringar i ITP-planen fr.o.m. 1 januari 2023

ITP 1	<p>ITP-planen gäller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år)</p> <p>Arbetsgivaren betalar månatligen en avgift till ålderspensionen t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).</p> <p>Pensionen betalas ut fr.o.m. med den månad under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år) eller annan tidpunkt som den anställde begär.</p> <p>Familjeskyddsförsäkringen upphör att gälla vid utgången av den månad före under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).</p> <p>Enligt ITP1 utges sjukpension t.o.m. sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år)¹. Vid fortsatt anställning därefter föreligger rätt till sjukpension under sjukpenningtid t.o.m. 180:e sjukdagen.</p> <p>Lönedelar över 30 inkomstbasbelopp/12 en viss månad är inte pensionsgrundande (2023 går gränsen vid 185 750 kr)</p>
ITP 2	<p>Enligt ITP2 utges sjukpension t.o.m. sista dagen i sjukperioden eller t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år (tidigare 65 år).¹</p>

Ändringar i deltidspensionsöverenskommelsen (DP)

Förändringarna gäller de tjänstemän som omfattas av ITP-planens avdelning 1 (ITP 1).

Från och med 1 januari 2023 så betalas deltidspensionspremier in till Collectum till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 66 år, för de tjänstemän som omfattas av ITP 1. Det innebär också att sådana premier inte inbetalas för lönedelar som för viss månad överstiger 30 inkomstbasbelopp/12.

För tjänstemän som har en annan pensionslösning än ITP 1 och därmed inte har något pågående intjänande till ITP 1 har åldern ändrats från 65 år till 66 år för när arbetsgivaren ska

¹ Detta gäller sjukfall som inträffar fr.o.m. den 1 januari 2023.

träffa överenskommelse med individen eller den lokala fackliga organisationen om hur avsättning till deltidspensions ska hanteras.

Allmänna anställningsvillkor – Ny tillämpning av vissa moment

I avtalet om allmänna anställningsvillkor finns i fyra moment hänvisning till ”ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen”.

Fr.o.m 1 januari så avser denna hänvisning 65 år om tjänstemannen omfattas av ITP-planens avdelning 2 (ITP 2) och 66 år om tjänstemannen omfattas av ITP-planens avdelning 1 (ITP 1)

Moment som har denna hänvisning är:

§ 1 Avtalets omfattning	Mom 4	Tjänsteman som uppnått pensionsålder enligt LAS, ITP m.m.
§ 4 Sjuklön	Mom 5:2	Tjänsteman som uppnått pensionsålder
§ 12 Uppsägning	Mom 3:3	Pensionsålder enligt ITP-planen m.m.
§ 12 Uppsägning	Mom 3:4	Uppnådd pensionsålder enligt LAS (Anmärkning 2)

Dessa moment i Allmänna anställningsvillkor tillämpas således olika beroende på vilken avdelning i ITP-planen som tjänstemannen omfattas av.

Exempel på tillämpning

§ 12 Uppsägning – Mom 3.3 Pensionsålder enligt ITP-planen mm

För tjänsteman som anställd vid företaget efter att ha uppnått den för denne gällande ordinarie pensionsåldern enligt ITP-planen är uppsägningstiden en månad för både arbetsgivaren och tjänstemannen.

Samma gäller om en tjänsteman anställs vid företaget efter det att denne har uppnått den ordinarie pensionsåldern vid detta.

Momentet ska från och med 1 januari tillämpas enligt följande

- Om tjänstemannen omfattas av ITP 1 – så har arbetsgivaren och tjänstemannen en ömsesidig uppsägningstid på 1 månad om tjänstemannen fyllt 66 år vid anställningstillfället.
- Om tjänstemannen omfattas av ITP 2 – så har arbetsgivaren och tjänstemannen en ömsesidig uppsägningstid på 1 månad om tjänstemannen fyllt 65 år vid anställningstillfället.

Enheten för avtal och politik

Martin Wästfelt
Förhandlingschef

Anna-Karin Mattsson
Avtalsansvarig ombudsman